

ÎNDRUMAR MĂSURI TRANZITORII

privind politica de investiții în sistemul C.A.A.

V.01 01.2025

Îndrumar măsuri tranzitorii

PRIVIND POLITICA DE INVESTIȚII ÎN SISTEMUL C.A.A.

NORMA JURIDICĂ PRINCIPALĂ

Prezentele norme tranzitorii au în vedere art. 15¹ din Statutul C.A.A., astfel cum acesta a fost introdus prin Hotărârea nr. 100 din 31.08.2024 a Consiliului UNBR și care are următorul cuprins:

Art. 15¹ – (1) C.A.A. poate investi disponibilitățile fondului de rezervă și ale fondului de funcționare în:

- a) Titluri de stat emise de Ministerul Economiei și Finanțelor din România sau de state membre ale Uniunii Europene, în procent de cel puțin 70% și cel mult 90% din valoarea fondului;
- b) Titluri de stat și alte valori mobiliare, emise de state terțe, în procent de până la 10% din valoarea fondului;
- c) Instrumente ale pieței monetare, inclusiv conturi și depozite în lei la bănci sau instituții de credit străine autorizate să funcționeze pe teritoriul României și care nu se află în procedura de supraveghere specială ori de administrare specială sau a cărei autorizație nu este retrasă în procent de până la 20% din valoarea fondului, respectiv:
 - i. conturi curente în lei sau în valută liber convertibilă la bănci în procent de până la 10% din valoarea fondului;
 - ii. depozite în lei sau în valută liber convertibilă la bănci în procent de până la 20% din valoarea fondului;
- d) Valori mobiliare (acțiuni) tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate din România sau statele membre ale Uniunii Europene, în procent de până la 5% din valoarea fondului;
- e) Titluri la fonduri deschise de investiții care investesc în valori mobiliare cotate la bursă în procent de până la 10 % din valoarea fondului;
- f) Activități economice în procent de până la 10 % din valoarea fondului;
- g) Alte forme de investiții în procent de până la 5 % din valoarea fondului.

(2) Filialele C.A.A. care au excedent anual la fondul de pensii pot investi disponibilitățile fondului de pensii în:

- a) Titluri de stat și obligațiuni emise de Ministerul Economiei și Finanțelor din România sau de state membre ale Uniunii Europene, în procent de cel puțin 70% și cel mult 90% din valoarea fondului;
- b) Titluri de stat și alte valori mobiliare, emise de state terțe, în procent de până la 10% din valoarea fondului;

- c) Instrumente ale pieței monetare, inclusiv conturi și depozite în lei la bănci sau instituții de credit străine autorizate să funcționeze pe teritoriul României și care nu se află în procedura de supraveghere specială ori de administrare specială sau a cărei autorizație nu este retrasă în procent de până la 20% din valoarea fondului, respectiv:
 - i. conturi curente în lei sau în valută liber convertibilă la bănci în procent de până la 10% din valoarea fondului;
 - ii. depozite în lei sau în valută liber convertibilă la bănci în procent de până la 20% din valoarea fondului;
- d) Valori mobiliare (acțiuni) tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate din România sau statele membre ale Uniunii Europene, în procent de până la 5% din valoarea fondului;
- e) Titluri la fonduri deschise de investiții care investesc în valori mobiliare cotate la bursă în procent de până la 10 % din valoarea fondului;
- f) Activități economice în procent de până la 5 % din valoarea fondului;
- g) Alte forme de investiții în procent de până la 5 % din valoarea fondului.

(3) Filialele C.A.A. care nu au excedent anual la fondul de pensii pot investi disponibilitățile fondului de pensii în:

- a) Titluri de stat și obligațiuni emise de Ministerul Economiei și Finanțelor din România sau de state membre ale Uniunii Europene, în procent de cel mult 70% din valoarea fondului;
- b) Instrumente ale pieței monetare, inclusiv conturi și depozite în lei la bănci sau instituții de credit străine autorizate să funcționeze pe teritoriul României și care nu se află în procedura de supraveghere specială ori de administrare specială sau a cărei autorizație nu este retrasă în procent de până la 50% din valoarea fondului, respectiv:
 - i. conturi curente în lei sau în valută liber convertibilă la bănci în procent de până la 40% din valoarea fondului;
 - ii. depozite în lei sau în valută liber convertibilă la bănci în procent de până la 50% din valoarea fondului;
- c) Titluri la fonduri deschise de investiții care investesc în valori mobiliare cotate la bursă în procent de până la 5 % din valoarea fondului;
- d) Alte forme de investiții în procent de până la 3% din valoarea fondului.

(4) Aceiași structura investițională de la alin. (2) și (3) se va utiliza de către filialele C.A.A. și pentru fondul pentru alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, după caz.

FILIALE CU EXCEDENT ANUAL LA FOND

(care acoperă din încasările curente din an cheltuielile curente din an și au și excedent anual ce trebuie investit)

În conformitate cu prevederile art. 15¹ alin. (2), filialele cu excedent anual la fond (fie la fondul de pensii, fie la fondul de asigurări, fie la amândouă) pot investi excedentul fiecărui fond în diverse instrumente de investiții în diverse procente, urmărind încadrarea pe cât posibil a sumelor investite în următoarea structură:

Instrument	Procent din disponibil investit
Titluri de stat emise de România sau de state UE*	min 70% - max 90%
Titluri de stat și alte valori mobiliare emise de alte state	min 0% - max 10%
Instrumente ale pieței monetare, distribuite:	min 0% - max 20%
- Conturi curente în lei sau în valută	min 0% - max 10%
- Depozite în lei sau în valută	min 0% - max 20%
Acțiuni tranzacționate pe piețe reglementate din România sau state UE	min 0% - max 5%
Titluri la fonduri deschise de investiții care investesc în valori mobiliare cotate la bursă	min 0% - max 10%
Activități economice	min 0% - max 10%
Alte forme de investiții	min 0% - max 5%

*Investirea în titluri de stat e recomandabilă a se face pe termene de 5 – 10 ani pentru obținerea unor rate de randament mai bune care să acopere cel puțin rata inflației. Titlurile de stat cu scadențe pe termene scurte (până la un an) și medii (între 1 și 3-5 ani) au, de obicei, un randament inferior inflației.

Exemple

I. Politică investițională riscuri minime

A.

Titluri de stat românești	90%
Depozite în lei sau în valută	8%
Conturi curente în lei sau în valută	2%

B.

Titluri de stat românești	85%
Depozite în lei sau în valută	10%
Conturi curente în lei sau în valută	5%

OBS:

În situația filialelor cu excedente curente permanente, care își acoperă în mod curent cheltuielile lunare din veniturile lunare, trebuie să se urmărească investirea în procent cât mai mic în conturi curente, care au randamente minime (uneori chiar negative), dar suficient pentru asigurarea necesarului monetar curent.

II. Politică investițională riscuri moderat-scăzute

A.

Titluri de stat românești	85%
Depozite în lei sau în valută	8%
Acțiuni/titluri al fonduri de investiții	5%
Conturi curente în lei sau în valută	2%

B.

Titluri de stat românești	80%
Depozite în lei sau în valută	10%
Acțiuni/titluri al fonduri de investiții	7%
Conturi curente în lei sau în valută	3%

III. Politică investițională riscuri moderate

A.

Titluri de stat românești	70%
Depozite în lei sau în valută	8%
Conturi curente în lei sau în valută	2%
Acțiuni/titluri al fonduri de investiții	10%
Activități economice	10%

B.

Titluri de stat românești	70%
Depozite în lei sau în valută	3%
Conturi curente în lei sau în valută	2%
Acțiuni/titluri al fonduri de investiții	10%
Activități economice	10%
Alte forme de investiții	5%

FILIALE FĂRĂ EXCEDENT ANUAL LA FOND

(care nu acoperă din încasările curente din lună/an cheltuielile curente din lună/an apelând în mod curent la disponibilul existent sau fondul de rezervă centralizat)

În conformitate cu prevederile art. 15¹ alin. (3), filialele care nu au excedent anual la fond (fie la fondul de pensii, fie la fondul de asigurări, fie la amândouă) pot investi excedentul fiecărui fond (atunci când există) în diverse instrumente de investiții în diverse procente, urmărind încadrarea pe cât posibil a sumelor investite în următoarea structură:

Instrument	Procent din disponibil investit
Titluri de stat emise de România sau de state UE	min 0% - max 70%
Instrumente ale pieței monetare, distribuite:	min 0% - max 50%
- Conturi curente în lei sau în valută	min 0% - max 40%
- Depozite în lei sau în valută	min 0% - max 50%
Titluri la fonduri deschise de investiții care investesc în valori mobiliare cotate la bursă	min 0% - max 5%
Alte forme de investiții	min 0% - max 3%

Filialele care nu au excedent curent, la unul din fonduri sau la ambele, trebuie să urmărească cu atenție cash-flow-ul, veniturile și cheltuielile, pentru a asigura plata la timp a pensiilor și a altor drepturi de asigurări sociale. Pentru astfel de filiale este mai importantă lichiditatea instrumentelor de investire pentru asigurarea plăților la timp și mai puțin randamentul instrumentelor de investire.

Exemple**I. Politică investițională riscuri scăzute, deficite reduse****A.**

Titluri de stat românești	40%
Depozite în lei sau în valută	30%
Conturi curente în lei sau în valută	20%

B.

Titluri de stat românești	70%
Depozite în lei sau în valută	15%
Conturi curente în lei sau în valută	10%
Titluri la fonduri deschise de investiții	5%

I. Politică investițională riscuri scăzute, deficit important

A.

Titluri de stat românești	45%
Depozite în lei sau în valută	20%
Acțiuni/titluri al fonduri de investiții	5%
Conturi curente în lei sau în valută	30%

B.

Titluri de stat românești	45%
Depozite în lei sau în valută	10%
Acțiuni/titluri al fonduri de investiții	5%
Conturi curente în lei sau în valută	40%

SITUAȚIE TRANZITORIE

Având în vedere că filialele C.A.A. au investit disponibilul în funcție de specificul fiecăreia și există situații care nu se încadrează în structura politicii de investire din sistemul C.A.A., se va urmări pe cât posibil încadrarea în limitele acestei politici dar cu limitarea eventualelor pierderi de randament.

1. Filialele care au investit disponibilul conform politicii de investire din sistemul C.A.A.

Filialele care deja se încadrează cu investirea disponibilului în procentele politicii de investire din sistemul C.A.A. urmează să respecte această politică, în conformitate cu prevederile art. 15¹ din Statutul C.A.A.

2. Filialele care au excedent anual și nu au investit disponibilul conform politicii de investire din sistemul C.A.A.

Filialele care au excedent anual și nu au investit disponibilul conform politicii de investire din sistemul C.A.A. având disponibilul investit în procente care nu se încadrează în prevederile art. 15¹ din Statutul C.A.A. vor urmări încadrarea pe cât posibil în prevederile legale, prin transferul, **la scadență**, a sumelor investite peste limitele prevăzute de Statutul C.A.A. în instrumente în care nu s-au atins aceste limite.

Exemple

I. Situația în care nu este respectat pragul minim de investire în titluri de stat

Titluri de stat românești	50%
Depozite în lei sau în valută	40%
Conturi curente în lei sau în valută	10%

În situația de mai sus pragul minim de investire în titluri de stat de 70% nu este atins iar pragul maxim de 20% investiții în depozite este depășit.

Se va urmări atingerea unei structuri investiționale conforme cu prevederile Statutului C.A.A., respectiv cel puțin:

Titluri de stat românești	70%
Depozite în lei sau în valută	20%
Conturi curente în lei sau în valută	10%

Atingerea acestei structuri investiționale nu se va efectua dintr-o dată prin desființarea depozitelor existente pentru că acest lucru va conduce la pierderea de randament la acele instrumente. Din acest motiv transferul de pe un instrument pe altul se va efectua la maturitate (când expiră depozitele).

OBS: În situația în care dobânzile la depozite sunt inferioare randamentelor titlurilor de stat de pe piață, transformarea depozitelor în titluri de stat se poate efectua imediat cu desfacerea depozitelor și investirea în titluri de stat cu randamente superioare.

Transferul disponibilului dintr-un instrument în altul pentru respectarea procentelor prevăzute de politica de investiții a sistemului C.A.A. trebuie să aibă în vedere maximizarea randamentelor pe perioada tranzitorie. Transferul disponibilului dintr-un instrument în altul nu se va face doar pentru conformarea imediată cu prevederile Statutului C.A.A. ci se va urmări maximizarea randamentelor. Dacă depozitele existente au randamente superioare titlurilor de stat de pe piață ele se vor transforma în titluri de stat la scadență, motivat de faptul că titlurile de stat sunt garantate de stat și pot fi achiziționate pe termene mai lungi, de 5 – 10 ani, termene care asigură randamente superioare depozitelor.

2. Situația în care sunt depășite procentele prevăzute la investițiile în titluri la fonduri deschise de investiții care investesc în valori mobiliare cotate la bursă

Dacă investițiile în titluri la fonduri deschise de investiții care investesc în valori mobiliare cotate la bursă sunt mai mari decât prevederile Statutului C.A.A. (mai mari de 10% din disponibilul filialei) **se va trece cât mai repede posibil** la transferul disponibilului investit în astfel de instrumente în instrumente cu risc mai scăzut cu păstrarea limitei maxime de investire în titluri la fonduri deschise de investiții.

Îndrumar măsuri tranzitorii

De ex, dacă 15% din disponibil este investit în titluri la fonduri deschise de investiții, **se va trece cât mai repede posibil** la lichidarea a cel puțin 5% din disponibil investiți în astfel de instrumente și transferul sumelor rezultate în alte instrumente de investire astfel încât să fie respectată politica de investiții a sistemului C.A.A.

3. Situația în care sunt depășite procentele maxime de investire în cont curent

Titluri de stat românești	60%
Depozite în lei sau în valută	0%
Conturi curente în lei sau în valută	40%

Din cauza faptului că randamentele conturilor curente sunt minime, dacă nu chiar negative, se va urmări încadrarea în limitele politicii de investire într-o perioadă cât mai scurtă. **Se va trece cât mai repede posibil** la transferul disponibilului din conturi curente în alte instrumente astfel încât să fie respectată politica de investiții a sistemului C.A.A., ca de ex:

	Ex. 1	Ex. 2
Titluri de stat românești	70%	70%
Depozite în lei sau în valută	20%	15%
Conturi curente în lei sau în valută	10%	10%
Titluri la fonduri deschise de investiții	0%	5%

4. Filiale care nu au excedent anual dar au disponibil acumulat din anii anteriori și nu au investit disponibilul conform politicii de investire din sistemul C.A.A.

Filiale care nu au excedent anual dar au disponibil acumulat din anii anteriori și nu au investit disponibilul conform politicii de investire din sistemul C.A.A vor urmări încadrarea în limitele acestei politici.

În cazul filialelor care se încadrează în această categorie, limitele în diferitele instrumente au fost stabilite cu scopul existenței unei siguranțe a sumelor investite dublată de un randament rezonabil dar păstrând o lichiditate mai mare, necesară în aceste cazuri.

Practic, filialele care se încadrează în această categorie trebuie să investească în titluri de stat cel puțin 42% din disponibil, restul putând fi investit 50% în instrumente ale pieței monetare (depozite și conturi curente), 5% în titluri la fonduri deschise de investiții și 3% în alte investiții.

În situația în care structura actuală de investiții presupune depășirea celor 50% din disponibil în depozite, se va trece la păstrarea a cel mult 50% din disponibil în depozite bancare și transferul diferenței către alte instrumente de economisire (titluri de stat, titluri la fonduri deschise de investiții).

În situația în care dobânzile la depozite sunt inferioare randamentelor titlurilor de stat de pe piață, transformarea depozitelor în titluri de stat se poate efectua imediat, cu desfacerea depozitelor și investirea în titluri de stat cu randamente superioare.

Dacă depozitele existente au randamente superioare titlurilor de stat de pe piață, ele se vor transforma în titluri de stat la scadență.

Depozitele reprezintă instrumente de protejare a fondurilor pe termen scurt, respectiv până la data la care se conturează politica investițională, ele nu reprezintă instrumente de economisire pe termen lung și nu sunt garantate de stat. Uneori obținerea unor randamente pe termene scurte poate părea o realizare dar în respectivul interval pot scădea randamentele altor instrumente care ar fi putut fi achiziționate de filiale și ar fi asigurat un randament superior pe termen lung.

Politica de investiții a sistemului C.A.A. vizează disponibilul sistemului neafectat de cheltuielile curente pe termen scurt (sub 1 an). Dacă sumele existente în gestiunea filialelor au perspectiva de a fi afectate de cheltuieli curente pe termen scurt (sub 1 an) aceste sume nu se încadrează în politica de investiții a sistemului C.A.A. și sumele respective trebuie ținute în instrumente cu lichiditate mare (cont curent, depozite pe termen scurt)

Contul curent nu este un instrument real de investire, având randamente foarte mici sau chiar negative. În contul curent **se țin sumele în curs de investire** până sunt investite în instrumente reale de investire, cu randamente superioare.